

KAKTUS

og andre **SUKKULENTER**

Nr. 1

Januar 2007

Årgang 42

"Kaktus og andre sukkulenter" udkommer 4 gange årligt i januar-, april-, juli- og oktober kvartal som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Ellen Christensen, Løvsangervej 9, DK-5700 Svendborg, tlf. 62207640

E-mail: emkc@christensen.mail.dk

Tryk : J.P. Trykservice A/S Falkevej 20, 4600 Køge.

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent DKK 295,- indbetales til Nordisk Kaktus Selskab, gironr. 657-8713. Alle henvendelser vedrørende medlemskab bedes rettet til sekretæren. About information and membership apply to our secretary.

Terminer for indlevering af annoncer:

Termine für Anzeigen:

Terms for advertising:

1. marts, 1. juni, 1. september, 20. november.

Annoncepris: 1/8 side DDK 100,- 1/4 side DDK 200 - Preise für Anzeigen: 1/8 seite

DDK 100,- 1/4 seite DDK 200. - Price for ans: 1/8 page DDK 100,- 1/4 page DDK 200,-

SIDEN SIDST

.....Allerførst den bedste nyhed: Vor eks-formand Mogens sender en hilsen til alle! Mogens har fået en raskmelding, og den kom lige tilpas, så Mogens kunne fejre sin 70 års fødselsdag med manér! Vi ønsker Mogens alt godt og mange blomstrende planter mange år endnu!

I oktobernummeret introducerede vi NKS' planer om at træde ind i IT-alderen for alvor, og vi efterlyste medlemmer, der ville kunne hjælpe os med at etablere en hjemmeside. Vor efterlysning er blevet positivt modtaget, og vi har de bedste forhåbninger om at få indhentet de nødvendige oplysninger og at få en hjemmeside op at stå inden alt for længe.

Vi forventer, at medlemmerne sender rigtig mange bidrag til det kommende debatforum - og redaktøren vil naturligvis få fuld adgang til at "plukke" de bidrag, der kan bringes i bladet, tro endelig ikke andet!

Vi skal da for resten også have tilsendt nogle billeder - af planterne altså, (ikke af formanden!) Også på hjemmesiden vil det gælde, at der kun bringes personfotos under særlige omstændigheder.

Når tidens fylde kommer, hvor hjemmesiden er en realitet, skal alle have et logon og et kodeord..

Det forudsætter naturligvis, at kontingentet er betalt, så

Foreløbigt må vi så glæde os til forårets komme og håbe, at frostgraderne ikke bliver for lave, og varmeregningen for høj.

Hanna E. Hansen

Nordisk Kaktus Selskabs hjemmeside:

<http://www.nks.kaktus.dk>

Selskabets bestyrelse:

Formand: Hanna E. Hansen, Limfjordsvej 1, 2720 Vanløse. Tlf. 38346131
Email: hanna.e.hansen@gmail.com.

Sekretær: Michael Nielsen, Løvsangervej 9, 5700 Svendborg. Tlf. 62207640.
Email: emkc@christensen.mail.dk

Kasserer: Pia Larsen, Stevnsgade 3, 2. sal tv. DK - 2200 København N. Tlf. 35366618.
Email: pia@larsen.dk

Øvrige funktioner:

Dansk bibliotekar: Per Andsager, Østerås 27, 4200 Slagelse. tlf: 58500616
email: p.andsager@oncable.dk

Svensk bibliotekar: Hans Björding, Backsippevägen 14, S-311 33 Falkenberg.
Email: hans.bjoerding@swipnet.se

Indbetaling af kontingent i Norge og Sverige:

Sverige: Nordisk Kaktus Selskab, giro 76 07 72-4.

Norge: Nordisk Kaktus Selskab,
konto nr. 7877.08.13734, Den norske Bank

Æresmedlemmer:

Hans Keil & Peter Brandt Pedersen

Forsiden: På dette års forsider vises fotos fra Mexico. Denne gang er det lokaliteten for *Geohintonia mexicana* og *Aztekium hintonii* ca 20 km øst for La Poza, Nuevo Leon
Foto: Michael Nielsen

NKS medlemmer's egne planter

Planten er sået som *Austrocactus coxii* i 2001. *Austrocactus* er en besværlig slægt af meget frosttolerante kaktus fra det helt sydlige Sydamerika. I år er det første gang den blomstrer hos mig.

Som alle *Austrocactus* er den vanskelig at få til at spire, samt vanskelig at holde liv i. Man kan snyde og pøde den på en anden plantes rod, men jeg går ikke ind for at snyde. Men jeg skal også indrømme, at jeg har slået flere *Austrocactus* ihjel, end jeg vil gengive her på skrift. Såning kan med fordel gøres om efteråret i det uopvarmede drivhus. Man lægger så lidt sne hen over frøpotterne, og tilfører nyt når det er smeltet. Dette mørner frøene nok til at nogle af dem gider spirer, når det igen bliver varmt.

I virkeligheden skal de dyrkes som *Sclerocactus*, dvs. som typiske CAM planter, der kun skal have vand når nattemperaturen er maximal 10 °C, men helst under. Dette betyder, at den under

danske forhold, holdes med vand fra slutningen af marts til 1. uge af juni, dernæst vandes der igen i slutningen af august og frem til oktober. Jeg har som regel mistet flest planter i 2. uge af juni.

Til gengæld tåler den godt nattefrost i begyndelsen og slutningen af vækstperioden lige som den fint klarer - 23 °C eller derunder om vinteren i knastør, indtørret tilstand.

I Norge siger de, at den er yderst let at dyrke, men de har heller ikke vores dejlige, varme sommerklima, i alle fald ikke om natten! I øvrigt trives den bedst med en 100% uorganisk jordblanding og gerne uglaserede lerpotter eller små potter som vist på billedet.

Martin Tversted
Djursland

Homo semperludens IXX

Slægten *Ceraria* indeholder efter Jacobsen's Sukkulenteleksikon - stadig biblen for de sukkulenter, der ikke er kaktus - 6 arter, hvoraf jeg har de tre. *C. fruticulosa* vil jeg gå hurtigt hen over, idet den efter min mening slet og ret er evindeligt kedelig. Forhåbentlig ser den bedre ud i slægtens hjemland, Sydafrika. Med de to, som vi har billeder af, forholder det sig heldigvis anderledes. Billederne taler deres tydelige sprog og behøver ikke yderligere ord. To dejlige planter. Jacobsen fortæller om planterne, at de skal dyrkes varmt og formeringen foregår enten ved frø eller stiklinger. Sic! Der kan være mange grunde til at formere en plante. Det er altid rart at have en eller to reserver i tilfælde af tab. Det er altid rart at kunne forære en plante, som man selv synes godt om, til ligesindede. Så er der også nogen, der tænker på penge.

Jeg har haft de to afbillede arter, *C. namaquensis* og *C. pygmaea*, i rigtig mange år uden at have set en eneste blomst! Ikke engang i Botanisk Have, men måske var jeg der ikke den rigtige dag. Stor var min forbløffelse, da jeg besøgte Per Rønkel i juli og så *C. namaquensis* i fuld flor. Forhåbentlig sætter den frø. Jeg har nemlig aldrig set den plante dyrket på egen rod. Den bliver altid (?) dyrket på *Portulacaria afra*; hvilket gør kulturen ganske enkel. Underlaget kan gro i næsten hvad som helst, kræver ikke specielt høje temperaturer - 10°C - om vinteren er nok, men lidt højere er bedre, idet man så roligt kan vande, og jeg har en formodning om, at *C. namaquensis* gerne vil vokse om vinteren. Men stiklinger! Jeg har i skrivende stund 5 planter og dermed nok materiale at stikke fra. Gennem årene - rigtig mange - har jeg prøvet så godt som alle årets 12 måneder med og uden undervarme, at gøre som Jacobsen uden noget resultat. Podet er det en smuk karakterfuld og let dyrkelig plante, men på egen rod ville den måske være endnu bedre!

Ceraria pygmaea er ikke speciel vanskelig at dyrke.

Velvoksen *Ceraria namaquensis* hos Per Rønkel i Hundested, taget ved åben hus 9/7 - 06.

Nærbillede af blomstrende *Ceraria namaquensis*

En god veldrænet jord, ikke ret meget vand om sommeren og en vintertemperatur på minimum 10°C og så så meget lys om vinteren som muligt, så er planten glad og tilfreds og vokser ikke hurtigt men pænt stille og roligt. Vandingen

Ceraria pygmaea fra Botanisk Have taget i det lave drivhus hos Jørgen Damgård.

om vinteren skal selvfølgelig være afstemt med hensyn til lys og temperatur. Stiklinger har hos mig heller ikke været resultatgivende. Da jeg hos mine planter aldrig har set en blomst, ligger det tungt med hjemmelavet frø. Men jeg har fået frø fra en hollandsk bekendt, og de spirede udmærket og voksede om end langsomt ganske pænt. Har du prøvet at så *Tylecodon* (=lig med de højsukkulente *Cotyledon*) og lykkedes med dem, så kan du også så *C. pygmaea*! De her ikke omtalte arter er *C. gariepina*, - lyder ganske spændende efter beskrivelse, men måske "kun" en form af *C. namaquensis*, *C. longipedunculata*, lyder ikke særlig spændende og *C. schaeferi* har jeg aldrig set

Astrophytum caput medusae i blomst

hverken i kultur eller på billede. Er der nogen der har det??

Nu er det snart frølistetid og inden vi ser os om, så skal frøene i jorden. En appetitvækker? - et billede med et udsnit af bl.a. mine *Copiapoer* - alle fra frø og selv *C. cinerea*'erne er begyndt at blive blå! En fiasko? *Astrophytum caput-medusae* blomstrede og jeg bestøvede den med *A. myriostigma* cv. *Onzuka*, - skuddet visnede og dermed ingen frø. Heldigvis bestøvede jeg også den anden vej, så måske kan jeg om nogle år berette om et spændende kryds. Et lille tip. Hvad med at prøve at bestøve egne planter og med hvad som helst. Sætter planten frø, så drys dem ud i potten hos moderplanten, og se hvad er sker. Jeg fik på den måde en *Rebutia* krydsning

med usædvanlig lillablå blomst, som jeg nok vil prøve at opformere. Eller de umulige frø! *Aztekium* er svær, *Strombocactus* ikke særlig nem, hvad er op og hvad er ned på et spiret *Blossfeldia* frø! Drys frøene ud hos moderen og glem alt om dem. Måske giver det resultat. Min eneste vellykkede "såning" af *Aztekium ritteri* skete på den måde. Hvorfor ikke prøve?

Tekst: Peter Brandt Pedersen
Foto: Hans Dall

Forskellige *Copiapoer* - frøplanter med nogle år på "bagen"

NKS Frøliste 2007

Så er der igen gået et år og dermed en ny frøliste. Som sædvanlig skrives listen efter hukommelse ,og jeg er nu 61! Det vil forklare eventuelle og nok uundgåelige fejl. Listen skrives desværre igen på mit tekstbefamlingsanlæg, som jeg stadig ikke elsker! Beskrivelserne er af pladsmæssige årsager korte og ikke altid helt dækkende. Prisen er, hvor intet andet er nævnt, Dkr. 4,75 pr. pakke med ca. 15 frø. Til forsendelse beregnes Dkr. 15,00. Foreningen er ikke nødvendigvis ude efter et overskud, men heller ikke et underskud.

- 1) *Lithops bromfieldii*, gul blomst og villigvoksende
- 2) *Lithops comptonii*, gul blomst, mere blåliggrå
- 3) *Lithops dinteri* v. *brevis*, gul bl. nem flot top,skal ses.
- 4) *Lithops herrei*, gul bl. også nem
- 5) *Lithops hookeri* v. *marginata*, gul bl. tuedannende
- 6) *Lithops julii* ssp *fulleri*, hvid bl. meget variabel
- 7) *Lithops karasmontana* ssp *bella*, hvid bl. en af de bedste
- 8) *Lithops leslei* Warrenton, gul bl. altid god
- 9) *Lithops marmorata* v *elisae*, stor hvid bl.
- 10) *Lithop otzeniana*, bl gul med hvid midte
- 11) *Lithops ruschiorum*, gul bl.
- 12) *Lithops schwantesii* v. *marthae*, gul bl. top ofte sandfarvet!
- 13) *Lithops villetii* ssp *deboeri*, hvid bl blålig rød top
- 14) *Lithops coleorum* 10 frø 8,00 nyeste fundne L.
- 15) *Lithops fulviceps* Aurea, pris som 14, gulliggrøn
- 16) *Lithops gracilidelineata* ssp *brandbergensis*, SMUK pris som 14
- 17) *Lithops julii* ssp *fulleri* Fullergreen, som navnet, pris 8,00
- 18) *Lithops karasmontana* Smoky Peach, 8,00 kender den ikke endnu!
- 19) *Lithops leslei* Storms Albinigold, 8,00 hvid bl!! se 6!
- 20) *Lithops optica* Rubra, 8,00 den røde L.
- 21) *Aloinopsis schoonesii*, en af de bedste sukkulenter (BPB!)
- 22) *Argyroderma crateriforme*, første gang på listen
- 23) *Argyroderma ringens*, nem sølvhud
- 24) *Carpantthera pomeridiana*, nem og uhyre flot gul blomst
- 25) *Cheiridopsis candidissimum* Vintervokser,flot m/sol!

- 26) *Cheiridopsis roodiae*, mindre ellers som 25, sol -sol
- 27) *Conophytum brevisetum* 5,50 vintervokser, lille.
- 28) *Conophytum fulleri*, 5,50 skal ses, flot-lille
- 29) *Conophytum limpidum*,5,50 lyserød bl.
- 30) *Conophytum pillansii*,5,50 ganske nem
- 31) *Dinteranthus vanzylii*, frø -ekstrem småt, nem
- 32) *Dinteranthus wilmotianus*, som forrige, spar på vand
- 33) *Dracophilus proximus*, gul bl. udødelig?
- 34) *Faucaria felina*, klassisk kattegab, tænder
- 35) *Faucaria subintegra*, fredeligere end forrige
- 36) *Frithia pulcra*, lille lilla bl. SØD
- 37) *Gibbaeum haagei*, ses ikke tit, hvorfor? nem
- 38) *Gibbaeum velutinum*, som fløj, næsten
- 39) *Glottiphyllum linguiforme*, nem, men spar på vand, ellers enorm!
- 40) *Hereroa teretifolia*, gul bl nem fra frø
- 41) *Ophthalmophyllum australe*, 5,50 som 27
- 42) *Ophthalmophyllum friedrichiae*, 5,50 navnet det sværeste!
- 43) *Ophthalmophyllum praeseptum* 5,50 O. bør ikke mangle i samlingen.
- 44) *Pleiospilos prismaticus*, "hottentonnumse" med gul bl.
- 45) *Pleiospilos simulans*, ret brede blade, gul bl.
- 46) *Ruschia pygmaea*, som navnet, lilla bl.
- 47) *Titanopsis calcarea*, ligner en kalksten - ganske lidt, nem
- 48) *Vanheeredia angustata* nem men spar på vandet.

Sydamerikanske Kaktus.

- 49) *Acanthocalycium violaceum*, violet bl. nem fra frø
- 50) *Austrocactus dusenii*,10 frø 10,00 brunlig bl. nem fra frø??
- 51) *Aylosteria beryllioides*, nem fra frø og køn
- 52) *Aylosteria cjasensis*, elsker frisk luft om sommeren
- 53) *Blossfeldia minima*, lille, fra frø ??
- 54) *Cereus validus*, nem grøn søjle
- 55) *Cintia knizeii*,10 frø 10,00, nyere fund, fra frø??
- 56) *Cleistocactus candelilla*, nem fra frø blomstrer godt
- 57) *Copiapoa barquitenensis*, gul bl. nem fra frø
- 58) *Copiapoa humilis*, danner tue nem
- 59) *Discocactus boomianus* 10 frø 15,00 varme, nem?
- 60) *Discocactus latispinus*,10 frø 15,00,nemmere, varme
- 61) *Discocactus bififormis*,epifyt, nem sjov fra frø
- 62) *Echinopsis shaferi*, nem, stor hvid bl.

- 63)*Eriocactus* (= *Notocactus*) *magnificus*, uden gul bl
også magnifik
- 64)*Eriosyce algarrobensis*, klassisk E. ikke svær
- 65)*Eriosyce aurata*, flot nålepude, vokser godt men
langsomt
- 66)*Espostoa crinejas*, ingen samling uden søjler
- 67)*Espostoa ritteri*, som forrige, nye torne violette
- 68)*Gymnocalycium denudatum*, lyserød bl. nem
- 69)*Gymnocalycium marquesii*, hvid bl. tætte torne
- 70)*Gymnocalycium piltzorum*, nyere, mørk grøn
- 71)*Gymnocalycium spegazzinii*, bedste G, min mening!
- 72)*Haageocereus amstutziae*, første gang, bliver ikke
stor
- 73)*Haageocereus pectinatus*, kamtorne, nem
- 74)*Harrisia martini*, som Nattens Droning, næsten
- 75)*Lepismium sissimele*, har du ikke prøvet at så
- 76)*Lepismium floccosum*, de to her, nemme!
- 77)*Lobivia caineana*, Alle L. blomstrer fint ved
- 78)*Lobivia dragei*, kølig overvintring
- 79)*Lobivia laui*, Om sommeren ude f. eks.
- 80)*Lobivia wrightiana*, lange torne, lys rød bl.
- 81)*Matucana herzogiana*, bliver med tiden flot
- 82)*Matucana multicolor*, sjove kønne bl.
- 83)*Mediocactus hassleri*, endnu en epifyt, nem som 61
- 84)*Melocactus amoenus*, varme
- 85)*Melocactus conoideus*, gode i vinduet
- 86)*Melocactus disciformis*, behøver ikke så meget lys
- 87)*Melocactus jansenianus*, Alle M. ligner lidt hinan-
- 88)*Melocactus rubrispinus*, den som "børn" Se selv!
- 89)*Micranthocereus purpureus*, søjlen for et varmt vin-
due
- 90)*Neochilenia huascensis*, lille kugle mange bl. nem
- 91)*Neoporteria gerocephala*, tornene extrem flotte, lille
- 92)*Notocactus buiningii*, Noto'en der er anderledes
- 93)*Notocactus rauschii*, gul bl. nem fra frø
- 94)*Notocactus uebelmannianus*, ofte rød/rødlig blomst
- 95)*Oreocereus magnificus*, kedelig de første 2-3 år, så!!
- 96)*Oroya baumannii v aurea*, ude om sommeren så
extra flot
- 97)*Parodia carreana*, frøene små, Efter første år så
går det
- 98)*Parodia lecoriensis*, rimelig hurtigt. Fra 4. næsten
- 99)*Parodia pachysa*. uafbrudt blomstring. De er alle
- 100)*Parodia tillii*, nemme ved normal kaktuskultur.
- 101)*Pilosocereus palmeri*, søjlen for større vinduer.
Flot
- 102)*Pseudobivia kratochviliana*, stor hvid bl. som
Lobivia
- 103)*Pygmaocereus ackersii*, minisøjle ,problemløs.
- 104)*Pyrrhocactus straussianus*, storebror til 90,nem
- 105)*Rebutia calliantha*, Alle bør have nogle R.
- 106)*Rebutia kariusiana*. Ingen(?) skriver om
- 107)*Rebutia minuscula*, dem men alle glæder
- s108)*Rebutia senilis v. cana*. sig over dem.
- 109)*Rebutia senilis v lilacenarosea* Tidlig og sen
- 110)*Rebutia spinosissima* blomstring
- 111)*Reburia violaciflora*
- 112)*Rodentiphila lanata*,6,50 ligner lidt *Eriosyce*
- 113)*Stephanocereus luetzelburgii*, varme fin søjle
- 114)*Submatucana paucicostata*, villigblomstrende
- 115)*Sulcorebutia albida*, alla S. 6,50 for 10 frø
- 116)*Sulcorebutia candiae*
- 117)*Sulcorebutia menesesii*
- 118)*Sulcorebutia tominensis*
- 119)*Sulcorebutia vasqueziana*
- 120)*Teprocactus floccosus*, spiring kan tage tid, uld
- 121)*Trichocereus spachianus*, verdens bedste podeun-
derlag
- 122)*Weingartia trollii*. gule bl.-ligner Sulco.

Nordamerikanske Kaktus

- 123)*Astrophytum asterias*,6.50 smuk, men ikke den
nemmeste
- 124)*Astrophytum asterias Superkabuto*,10 frø 22,50
SMUK
- 125)*Astrophytum coahuilense*, 6,50 ufortjent svær, nej,
men vand forsigtigt
- 126)*Astrophytum capricorne*, kønne torne smuk bl,
nem
- 127)*Astrophytum myriostigma v columnare*. ikke almin-
delig, nem fra frø
- 128)*Astrophytum ornatum v. mirbellii*, gule torne, nem
- 129)*Ariocarpus fissuratus*,9,25 langsom. *Ariocarpus*,
så svære er
de heller ikke
- 130)*Ariocarpus kotschoubeyanus* 9,25
- 131)*Ariocarpus kotschoubeyanus v. macdowellii*, 9,25
- 132)*Ariocarpus retusus*,9,25
- 133)*Ariocarpus trigonus*,9,25
- 134)*Ariocarpus trigonus v minor* 9,25
- 135)*Aztekium hintonii*,10 frø 18,00 nemmere end
136 fra frø
- 136)*Aztekium ritteri*,10 frø 9,25 ikke særlig nem
- 137)*Bartschella schumannii*, stor blomst =
Mammillaria
- 138)*Cachemia pondii* 8,00 flot ikke ofte set
"Mammillaria"
- 139)*Coryphantha compacta*, gul bl. nem
- 140)*Coryphantha hesteri*, lille plante-nuttet. rød bl.
- 141)*Coryphantha neomexicana*, rød bl. tåler ned til -
20°C.hvis tør

142)*Coryphantha retusa*, gul bl. en af de bedste C. se selv

143)*Dolichothele camptotricha*, fuglerede Mammillaria

144)*Echinocactus horizonthalonius*, virkelig Guf til god pris

Echinocactus horizonthalonius,
Tula, Tamaulipas Foto. Michael Nielsen

145)*Echinocereus albertii*, rimelig hårdfør flot blomst

146)*Echinocereus bonatzii*, tåler lave temperaturer

147)*Echinocereus knippelianus*, tornløs lyserød bl.

148)*Echinocereus viereckii*, STOR blomst, nem

149)*Echinofossulocactus grandicornis*, god i stuen

150)*Echinofossulocactus violaciflorus*, nuttet sag, nem

151)*Encephalocarpus strobiliformis*, 10 frø 19,75, ikke så svær endda, langsom

152)*Epithelanthus pachyrhiza* 10 frø 10,00 langsom ikke svær

153)*Epithelanthus micromeris*, 10 frø 6,00 nemmere

154)*Ferocactus coloratus*, nem fra frø

155)*Ferocactus glaucescens*, som forrige

156)*Ferocactus stainesii*, ditto

157)*Ferocactus viscaianensis*, ikke almindelig men nem

158)*Geohintonia mexicana*, 10 frø 18,00 stadig dyr, men ikke så svær

159)*Gymnocactus subterraneus*, 8,00 rod med sytrådstængel m/plante

160)*Gymnocactus viereckii*, nem tåler lave temp.

161)*Homalocephala texensis*, flot nem kugle-heftige torne

162)*Krainzia quellzowiana*, en af de flotteste kaktus-blomster

163)*Leuchtengergia principes*, ser svær ud - er nem

164)*Lophophora diffusa* 10 frø 13,50 nem fra frø

165)*Lophophora diffusa* v koehresii, 13,50

166)*Lophophora fricii* 14,00 normalt meget rødviolet bl.

167)*Lophophora williamsii*, 13,50 den alm.L.

168)*Mamillopsis diguettii*, superplante 10,00

169)*Mamillopsis senilis*, 6,00 større rød bl. end 168

170)*Mamillopsis senilis* v albiflora, 10 frø 25,00 sjælden

171)*Mammillaria armillata*, storblomstret nem

172)*Mammillaria capensis*, lavere kugle, nem fra frø

173)*Mammillariacarettii* sjælden sætter få frø, 6,00

174)*Mammillaria egregia*, 6,00 lille perle, lidt vand

175)*Mammillaria fraileana*, stor magentarød blomst, nem

176)*Mammillaria lloydii*, lidt kantede vorter

177)*Mammillaria perez-de-la.rosea*, 6,00 sorte krog-torne, skal ses

178)*Mammillaria pilzii*, kender den ikke

179)*Mammillaria woodsii*, nem, masser af uld og bl.

180)*Navajoa maia*, 10 frø 20,00 ikke så nem fra frø, kulde?

181)*Neogomesia agavoides*, 10 frø 8,00 nemmeste Ariocarpus

182)*Obregonia denegrii*, 10 frø 9,25 ikke helt nem, ikke umulig

183)*Pelecypora pseudopectinata*, 10 frø 6,50 langsom ikke svær

184)*Pelecypora valdeziana*, samme pris, nemmere end forrige

185)*Peniocereus greggii*, nem "Caudex" næsten, stor bl.

186)*Sclerocactus cloverae*. 10 frø 6,50 nemmere end 180

187)*Sclerocactus spinosior*, samme pris som 186, flotte torne

188)*Solisia pectinata*, 10 frø 9,00 ikke svær, langsom, sol

189)*Strombocactus disciformis*, små frø, første år langsom

Strombocactus disciformis,
Vizarrón, Querétaro Foto. Michael Nielsen

190)*Strombocactus jarmilae*, mindre og lidt anderledes 22,00

191)*Strombocactus pulcherrimus* 22,00 rød blomst

- 192) *Thelocactus conothelos*, flot plante flot blomst
 193) *Thelocactus hexaedrophorus*, lidt kantede areoler
 194) *Turbinocarpus flaviflorus*, Alle Turbino-
 195) *Turbinocarpus hoferi*, Aramberri, carpusfrø er
 vildtindsam-
 lede. 15 frø 6,75
 196) *Turbinocarpus klinkerianus*, Chaco Blanco
 197) *Turbinocarpus lauii*, Cerritos, SLP
 198) *Turbinocarpus lausseri*, Sierra el Doctor. Quer.
 199) *Turbinocarpus rioverdensis* Rio Verde
 200) *Turbinocarpus swoboda*, Rayones
 201) *Turbinocarpus mixture* 100 frø 18,75

"Sukkulenter"

- 202) *Agave celsi-mitis*, 5,00 ny på listen
 203) *Agave garciae-mendosae*, 5,50 også ny, kender den
 ikke
 204) *Agave guadalajarana*, 5,50, flot sag, vokser ikke så
 hurtigt
 205) *Agave parrasana*, 9,00 uforklarlig dyr i år, men
 flot blå
 206) *Agave stricta*, tynde spidse blade, 5,00
 207) *Agave utahensis* v. *eborispina* 6,75 kønneste hård-
 føre A.
 208) *Beaucarnea gracilis*, 10 frø 5,50 nem fra frø
 209) *Beaucarnea recurvata*, 10 frø 5,50 god i vinterhave
 210) *Calibanus hookeri*, 10 frø 6,00 mega caudex, nem
 fra frø
 211) *Dasyllirion acrotrichum*, 5,50 ligner lidt
Beaucarnea / *Nolina*
 212) *Dasyllirion texanum*, 5,50 hårdfør tør -15°C
 213) *Fouqueria diguettii*, 10 frø 9,25 stamsuk. / caudex,
 nem
 214) *Fouqueria splendens*, 10 frø 6,50 kan blomstre
 m / røde bl.
 215) *Hesperaloe funifera*, 5,00 rød bl, mellemting
Aloe / *Yucca*
 216) *Idria columnaris*, 10 frø 18,00 sagnomspundne
 Boojumtræ
 217) *Nolina bukeana*, 5,50 ny
 218) *Nolina longifolia*, 9,50 til den pris må være god
 , kender den ikke
 219) *Peperomia montecola*, 6,50 ses sjældent, ikke svær
 220) *Peperomia nivalis*, samme pris, frø småt = små
 frøplanter
 221) *Yucca carnerosana* 7,75 stor ikke særlig hårdfør
 222) *Yucca rupicola* 7,75 hårdfør til mindst -15°C
 223) *Adenium obesum*, 10 frø 10,00 varme, SMUK
 BLOMST
 224) *Adenium multiflorum*, samme pris som 223,

SMUK BLOMST

- 225) *Pachypodium densiflorum*, 10 frø 12,00 mini fra
 Madagascar
 226) *Pachypodium geayi*, samme pris som 225, stor
 , varme
 227) *Pachypodium horombense*, 10 frø 18,50 mini, varme,
 Madagascar
 228) *Pachypodium lamerei*, 10 frø 12,00 nem med
 varme
 229) *Pachypodium meridionale*, 10 frø 18,50 nem med
 varme
 230) *Pachypodium rosulatum* v *gracilis*, 10 frø 12,00 mini,
 varme
 231) *Pachypodium rutenbergianum*, 10 frø 18,00 varme,
 nem
 232) *Pachypodium saundersii*, 10 frø 18,00 VARME, S.
 AF. nem
 233) *Pachypodium sofiense*, 10 frø 18,00 varme så nem,
 Madag.
 234) *Caralluma keithii*, 10 frø 9,00 smuk bl. ingen
 stank, varme
 235) *Caralluma mammillaris*, samme pris, varme så
 ikke svær
 237) *Cryptostegia madagascariensis*, 10 frø 8,00 slyng-
 plante
 238) *Fockea edulis*, 10 frø 15,00 caudex nem varme
 239) *Fockea natalensis*, 10 frø 15,00 caudex smukke
 blade
 240) *Stapelia aperta* Alle Stapeliaer 10 frø 8,00
 241) *Stapelia garipeensis*, Nogle har en ekstrem
 242) *Stapelia gigantea*. karakteristisk duft. 240 stinker
 243) *Stapelia revoluta* ikke i min næse.
 244) *Trichocaulon piliferum*, 10 frø 11,00 ultimative
 "Stapelia"?
 245) *Adansonia digitata*, 5 frø 9,25 Baobab
 246) *Othonna arborescens*. Begge Ot. 10 frø 8,00
 Vintervoksere
 247) *Othonna quercifolia* de er ikke svære
 248) *Ipomea digitata*, 10 frø 7,00 kender den ikke
 249) *Coccinia grandis* 10 frø 7,00 caudex
 250) *Coccinia indica*, 10 frø 7,00 caudex, begge nemme
 fra frø
 251) *Corallocarpus bainesii* 10 frø 7,00 caudex
 252) *Corallocarpus boehmi* 10 frø 7,00 caudex, begge
 varme
 253) *Kedrostis africana*, 10 frø 7,00 nem caudex, meget
 nem
 254) *Kedrostis punicea*, 10 frø 7,00 caudex nem
 255) *Melothria scabra*, 10 frø 7,00 caudex vokser hur-
 tigt, varme

256) *Didiere madagascariensis*, 10 frø 15,00 perle fra Mada. varme
 257) *Dioscorea*(= *Testudinaria*) *elephantipes*, 10 frø 8,00
 258) *Euphorbia caput-medusa* 9,25 ægte medusahoved, nem.
 259) *Euphorbia grandicornis* 8,00 Alle *Euph.* = 10 frø
 260) *Euphorbia handiensis*, 9,25 Lanzarote, sjælden, køn
 261) *Euphorbia horrida* v *noordveldensis*, 10,00
 262) *Euphorbia schoenlandii*, 8,00 vintervokser - helst!
 263) *Euphorbia tuberculata*, 7,00 nem
 264) *Euphorbia zoutpansbergensis*, 9,25 svært navn, nem plante
 265) *Jatropha gossypifolia*, 10 frø 6,50 nem, tåler beskæring
 266) *Jatropha podagrica*, 10 frø 6,50 caudex rød "blomst" nem
 267) *Pelargonium acraeum*, Alle Pelargonier 10 frø 6,50
 268) *Pelargonium alchemilloides*
 269) *Pelargonium aridum*
 270) *Pelargonium australe* Alle her i listen
 271) *Pelargonium candicans*, nemme og kønne
 272) *Pelargonium capitatum*, eller kønnere end de
 273) *Pelargonium carnosum*, almindelige hybrider
 274) *Pelargonium dolomiticum* til forårsudplantning
 275) *Pelargonium elongatum* De fleste er mindre
 276) *Pelargonium ferulaceum*, planter.
 277) *Pelargonium glutinosum*
 278) *Pelargonium lateripes*, Alle er fra S. Afr.
 279) *Pelargonium odoratissimum*
 280) *Pelargonium tetragonum*
 281) *Pelargonium vitifolium*
 282) *Sinningia* (= *Reichsteineria*) *cardinalis*, rød bl
 283) *Sinningia leucotricha*, orange bl. nemme
 284) *Aloe aculeata* v. *crouciana*, sjælden, nem
 285) *Aloe cryptopoda*, bliver ikke så stor, blomstrer!
 286) *Aloe gariensis*, ret hårdfør, frostfri!!
 287) *Aloe globuligemma*, større, men køn
 288) *Aloe marlothii*, en af de rigtig store, køn alligevel
 289) *Aloe reitzii*, hvis kun en A, fra S. Af, så er den go'
 290) *Bowie volubilis*, klatreløg, nem
 291) *Bulbine aloides*, nye i år, tynde "aloer" blomster hvert år
 292) *Bulbine latifolia*, orange bl, nemme, fylder ikke
 293) *Gasteria baylissiana*, mindre villigblomstrende G.
 294) *Gasteria excelsa*, nem men kan blive stor, dog flot
 295) *Haworthia emelyae* v. *picta*, 6,00 tæt, smuk, spiring?
 296) *Haworthia gracilis* v. *picturata* 6,00 som forrige,

men anderledes!!

297) *Adenia isaloensis*, 10 frø 18,50 caudex, Madag, første gang

298) *Cissus bainesii*,

Alle C. 10 frø 10,00 alle er kønne, men spiring kan tage lang tid, tålmodighed

299) *Cissus juttae*,

300) *Cissus sandersonii*, klatrer

Frøplanter hos Finn Larsen Foto: Ellen Christensen

301) *Aloe acutissima*, Centrale Madag, De sidste 8

Aloer -guf.- er

302) *Aloe albiflora*, sydlig M. vildindsamlet frø fra Madagascar.

303) *Aloe descoingsii*, Tulear. 10 frø 9,75 for hver

304) *Aloe haworthioides*, Centrale M. Ikke svære, men varme

305) *Aloe laeta*, Centrale M. Vil sikkert være rigtig gode i et

306) *Aloe parvula*, Itremo varmt lyst vindue, Jeg kender de fleste

307) *Aloe perrieri*, som gode blomstrer

308) *Aloe rauhii*, Tulear

Det var det. Den klassiske bemærkning ,når skrive-riets pinsler er overstået. Undskyld fejl og mangler. Jeg synes selv, at listen er rigtig fin i år. Fine Aloer og Turbinocarpus for blot at nævne to grupper. Vi håber på god spiring.

Send bestillingen til

Henrik Helms Madsen

Gl. Hovedvej 20, Bjødstrup

DK- 8410 Rønne

men ikke betalinger. Der følger girokort med frøet.

Listen gælder til 25. Januar 2007.

God fornøjelse

Tekst: Peter Brandt Pedersen.

Endemiske sukkulenter på Lanzarote.

Af Dipl. Ing. Ivana Richter.

Oversat af Lisbeth Lassen Frydendall.

1. del.

Tengo una novia en Haria
y otra en San Bartolome
y estoy arriba y abajo
como el Charco San Gines.

Jeg har en brud i Haria
og en anden i San Bartolome
og jeg befinder mig oppe og nede
som Charco San Gines.

(Los Huaracheros - Sang fra Lanzarote.

Charco San Gines = en stor lagune i hovedstaden Arecife, som er forbundet med havet. Skibene ligger på bunden ved ebbe, ved flod stiger de op og flyder.

Charco = spansk, pyt eller lavvandet sø eller hav.

Haria og S. Bartolome = Landsbyer som er adskilt af en bjergkæde.)

Aloe arborescens (er blevet vildtvoksende på Lanzarote), overgroet med *Fagonia cretica* (Zygophyllaceae, naturligt hjemhørende på alle de Kanariske øer, Selvageas (?) og til dels på Kap Verde).

Andryala glandulosa ssp. varia (Asteraceae) i Barranco ovenfor Famara.

Der er ingen kaktus, der er hjemhørende på Lanzarote, og kaktuselskerne rejser hellere til Mexico og Sydamerika. Når man så endelig besøger de Kanariske øer, så er det som kompensation overfor konen i forhold til nogle støvede, tornede Mexicorejser. På den måde bliver planteobservationen begrænset til palmerne, de pantropiske, frodigt blomstrende træer foran hotellet og golfbanens grønsvær. Derudover har Lanzarote for en vis del af de besøgende den særlige egenskab, at man giver sig hen til esoteriske forestillinger og næsten ikke gør noget konkret. Altså ikke noget for en planteelsker, der stræber efter at erkende vildniset ?

Men måske alligevel, for Alexander von Humboldt var La Graciosa (Lanzarotes lille nabø) højst interessant og spændende. For ham var det, det første ikke europæiske landområde, han betrødte. Alt var nyt for ham, og han gjorde sig endda

stor omhu, så han ikke trådte noget enestående i stykker.

Floraen på den barske ø Lanzarote er virkelig enestående. Især ved de geologisk ældste bjergkæder i nord kan man fastslå mange sammenhænge med vegetationen på Kap Verde, Madeiras øgruppe og den lille ø Selvagens på halvvejen fra de Kanariske øer til Madeira. Men mange planter, der er hjemhørende på Lanzarote findes udelukkende her. Disse endemiske planter fremviser ofte utrolige eksempler på tilpasningen til ekstreme livsbetingelser. Enkelte af dem er endda af højere pynteværdi end den "hotelkanon" som findes i den almindelige, subtropiske form for kunstvandede haveanlæg. Hvad dette angår vil jeg her udelukkende beskæftige mig med øens oprindelige planteverden.

Lanzarote er den nordligste og østligste ø af de Kanariske øer, og samtidig den, der ligger nærmest Marokkos kyst (125 km.). Tre fjerdedele af overfladen er dækket med lava og øen har næsten ingen naturlige kilder. De temmelig lave

Vingårde bestående af lavatragte ved La Geria, nationalparken Timanfayas bjerge.

Aeonium lancerottense øst for Testeyna i gammelt lavaområde.

bjerge (max. 671 m. høje) opfanger ikke nok vand fra passatvinden. Det regner kun meget lidt om foråret. Vegetationen er ikke så frodig som på de vestlige Kanariske øer, træerne og de fugtelskende planter mangler. En ven gjorde grin med mig på grund af vores rejse, måske ville jeg begynde at interessere mig for vulka-

Launaea arborescens (Asteraceae), El Rubicon.

Euphorbia obtusifolia sammen med *Aeonium lancerottense* ved Mozaga.

ner, lav og kystplanter (halophytter), at synke så dybt ... Han havde på ingen måde ret.

De endemiske sukkulenter

De endemiske sukkulenter danner tætte, udbredte plantesamfund på Lanzarote. Der findes tre forskellige områder:

1. De gamle lavastrømme i vinbjergsområdet i midten af øen i en højde af ca. 200 - 300 m. med den dominerende plante *Aeonium lancerottense*.
2. De formrige sorte lavaområder Malpais de la Corona i den nordøstlige del af øen, som

strækker sig fra kysten til vulkanen Monte Corona som har et markant, bredt krater. Her dominerer frem for alt de store sukkulenter buske af *Euphorbia obtusifolia* med den dertil hørende underbeplantning.

3. Bjergmassivet Risco de Famara med øens højeste punkt Penas del Chaque (671 m.) i nordvest. Den til dels sukkulente vegetation på de stejle bjergskrænter stammer frem for alt fra slægten *Asteraceae*. De små buske bliver formet i bonsaiformer af den stærke vind. Netop her findes de fleste lokale endemiske planter, og overgangene til naboøernes vegetation, inklusiv rester af den oprindelige laurbærskov, der stadig voksede her i historisk tid, men som blev fjernet

uden at genplante. De nutidige forsøg med at plante laurbæragtige træer og især enkelte fyrretræer på El Bosquecillo er ikke ligefrem succesrige.

Vulkanismen og menneskets aktivitet på Lanzarote

Der findes omkring 300 vulkaner på øen. De er alle aktive, de påvirker landbruget, arkitekturen og sikkert også måden at tænke på. Lokale børn byggede en "vulcano vero" på stranden, i stedet for de sandslotte og fisk, som turisterne lavede. Turismen havde ikke stor indflydelse på naturen. Den koncentrerer sig på 3 steder

(Costa Teguise, Puerto del Carmen og Playa Blanca). Derudover findes der stadig tilstrækkeligt store landlege områder i kysternes bagland (El Rubicon), sandklitterne (La Caleta) og klippekysterne, som er bevokset med oprindelige halophytter. Udover bedre veje medførte strømmen af turister mange smukke subtropiske beplantninger af palmer, træagtige euphorbiaer, kaktus som *Opuntia*, *Aloe*, *Agave*, *Akacier*, *Casuarier*, figentræer, men også af naturligt hjemhørende planter som *Echium decaisnei*, evighedsblomsterne *Limonium puberulum* og den gulblomstrende margerit *Argyranthemum maderensis*, som vokser langs gaderne og i hotelhaverne.

Øens centrale højtbeliggende dal er præget af de enestående vingårde. Der findes to vingårdsområder, La Geria og Mozaga. Der ligger endnu et adskilt herfra ved den sydlige klippevæg af Monte Corona. Stednavnet La Geria betyder "tragt" på spansk og stammer fra beplantningens form. De enkelte vinstokke vokser i nogle tragtformede gruber, som er et par meter brede, og hvor jordbundens overflade er fyldt op med et lag af det sorte lavasand, og er omkranset foroven af en beskyttelsesmur af lava mod den vedvarende vind. På den måde bliver nattens dug opsamlet, det hygroskopiske lavasand tilfører det til jordbunden, og også mere krævende kulturplanter som figentræer, papaya, mandeltræer og citrusfrugter vil kunne trives uden ekstra vanding.

Sonchus pinnatifidus syd for Mozaga.

Ferula lancerottensis på klippevæggen El Risco.

Nordskrænten af El Risco set fra Mirador Guinate, i forgrunden *Lavendula pinnata*, *Nauplius sp.* I baggrunden til venstre nabøen La Graciosa.

Vinmarkerne på vulkanernes sider udgør et af eksemplerne på befolkningens tilpasning til vulkanerne, hvor opfinderlysten og et uendeligt arbejde sejrer i en kamp, der ellers er ulige. Menneskene benytter kun vulkansk materiale til dette. På samme måde bliver der også dyrket andre afgrøder i denne form for tørre marker, for eksempel de værdifulde løg.

I det 18. århundrede ødelagde voldsomme udbrud den frugtbare fjerdedel af øen, herunder 11 landsbyer, med strømme af lava. Ved den

lejlighed dannedes 30 nye kraterer. Indbyggerne kunne ganske vist redde sig væk, men ikke vende tilbage til den nyopståede lavaørken. I dag breder nationalparken Timanfaya (51 km²) sig her, opkaldt efter et af de udslettede steder. Man kan iagttage den aktive og stadig varme undergrund, og den langsomme proces af de nøgne lavaområders bevoksning med pionerplanter, fra over 200 arter lav til den modstandsdygtige, træagtige *Rumex lunaria* (*Polygonaceae*) og den lave sølvagtige "zigzagbusk" *Launaea arborescens* (*Asteraceae*). Forekomsten af den høje halofyt *Binse Juncus acutus* (*Juncaceae*) er overraskende i den tørre lava.

Plantejagt på tværs af øen

Aeonium lancerottense (*Crassulaceae*) er den mest udbredte sukkulente endemiske art på øen. Den vokser tættest på den ujævne lavaoverflade på en gammel lavastrøm, der engang voksede langsomt og som nu strækker sig tværs henover områderne Testeyna, Masdache og Mozaga. Planterne er meget varierede i bladform og - farve, fra mættet grøn til gul, fra brun nedenunder

til rødsribede, og i størrelsen og forgreningen er de forskellige alt efter dybden af lavaspalten eller tykkelsen af det lag af lav, deres rødder vokser i. De ældre *Aeonium*'s små stammer er igen bevokset af mange typer lav. Blomsterne er cremehvide til rosa. Den ledsagende vegetation, især i landsbyen Mozaga, består af den buskagtige *Euphorbia obtusiflora*, den grønne og indtil 1 m høje *Sonchus pinnatifidus*, den lille busk *Nauplius intermedius*, en sjælden gang også en lille *Andryala glandulosa ssp. varia* (jeg har set den ved El

Grifo, og den forekommer også på Madeira, Porto Santo og Fuerteventura), *Kleinia neriifolia* (de 4 sidste er alle fra *Asteraceae*-slægten) og den gult blomstrende *Opuntia dillenii*. Ved højere beliggende lokaliteter ved Montana Blanca findes der ikke længere de sukkulente, pudeformede urter og vildvoksede *Pelargonier* som *Aeonier*. Vegetationen ved Tiagua og Tinajo ser ud på samme måde, for så vidt som landskabet tillader det.

Aeonium lancerottense vokser også i høj koncentration på den nordlige del af øen, på de sydlige klippevægge over landsbyen Haria, i området Los Helechos (= bregner, spansk stednavn), og i den øverste del af dalen Valle de Temisa. Den vokser i selskab med den sirlige violette løgplante *Romulea grandiscapa* og hvidløget *Allium subvillosum* (*Liliaceae*), gule Klee *Oxalis pescaprae* (*Oxalidaceae*), middelhavs-fyrretræer, de ovenfor nævnte 4 små *Asteraceae*, de indtil 1 m høje buske *Carlina salicifolia* var. *lancerottensis* (*Asteraceae*) med blade som er mørkegrønne foroven og behårede forneden, den endemiske *Lavendula pinnata* (*Lamiaceae*), den blåblomstrende, lille *Echium lancerottense* (*Boraginaceae*) og de lokale endemiske planter: *Ferula lancerottensis* (*Apiaceae*, indtil 2 m. høj) og den gulblomstrende, robuste margerit *Argyranthemum maderensis* (*Asteraceae*).

Aeonierne er sjældne på El Riscos stejle, nordlige klippevægge. Den nævnte *Ferula*, som bliver indtil 2 m høj er en dominerende plante her, den ligner vores bjørneklo en del, men med en smuk, gul blomsterstand. Indtrykket af stenhøjsbeplantning bliver fuldendt af *Lavendula pinnata*, lave buskadser af *Nauplius intermedius* og den sjældne *N. schultzei* (*Asteraceae*), begge med skønne, store gule blomster, og desuden den lokale endemit *Reichardia famarae* (*Asteraceae*) og *E. obtusiflora* i runde små buske. Ganske sjældent kan man også se tilbageblevne nåletræer ved Penas del Chaco. Visse steder erstattes træer og-

Kickxia sagittata (var.?) ovenfor El Golfo
Scrophulariaceae, lavt krybende i vinden).

så af den vilde tobak *Nicotiana glauca* og *Rumex lunaria*. Optegnelsen af arter ville være meget længere, hvis man også tager krybende, urteagtige planter med, og planter som kun er lidt eller slet ikke sukkulente.

Langs den stejle nordlige klippevæg kan man vandre ad en mere eller mindre spændende sti i en højde af 100 - 250 m i hele bjergets længde. Denne vej fører næsten til den øverste grænse for den hyppige forekomst af *Euphorbia obtusifolia* og kystkrat som *Lycium intricatum* (*Solanaceae*) og andre halophytter.

En anden og mere spændende udflugt går nede fra den norsk prægede by Famara i en mindre slugt op til de mindre stejle, nordlige klippevægge ved Eremita de las Nieves, en kirke på grænsen til det høje plateau. Den blev bygget efter der engang blev iagttaget et snefald her! En anden stejl sti går fra Guinate ned til den lille naturstrand Playa de Risco over 450m nedefor. En mere magelig iagttagelse med et stærkt teleobjektiv får forhåbentligt tilfredsstillet sine botaniske drømme ved synet nedover klippens kant lige vest for Mirador del Rio (478 m), eller bedre endnu fra platformen på Mirador del Guinate. Ikke ét skridt videre (og dybere!) mod

Aizoon canariensis, El Golfo.

planterne, tak ! I tilgift for turisterne findes der overalt det fascinerende udsyn til de små naboer La Graciosa, Montana Clara og Aleganza 1 - 20 km nord for Lanzarote. Det er kun La Graciosa, der er beboet, der findes 2 små havne, 3 vulkaner (185 - 266 m) og en ensartet halophytvegetation, f.eks. buske af *Suada vera* (*Chenopodiaceae*) med sukkulente blade. *Suaeda* forekommer også hyppigt på bølgeagtige lavaområder på den nordlige del af Lanzarote ved havnen Orzola.

Botanisk set er Risco de Famara det mest farverige og enestående landskab på øen. I over 500 meters højde kan man også finde Lanzarotes anden endemiske *Aeonium balsamiferum*. Den blomstrer gult og har bægerformede bladrossetter, som ofte er grågrønne og som er stærkt aromatiske, klæbrige, smalle og indtil 15 cm lange. Den ligner *A. holochrysum* eller *A. arboreum*, og forekommer ikke så ofte som den rosablomstrende *A. lancerottense*, men når en statelig højde på 80 cm. Andre mindre sukkulenter, der vokser her, er den rosablomstrende enårig *Sedum rubens* og den gulblomstrende lokale endemiske *Sedum nudum* ssp. *lancerottense* (ssp. *nudum* vokser derimod kun på Madeira, Desertas og Porto Santo).

de også findes i den nordlige del af Fuerteventura i Malpais la Oliva. En smuk løgplante, *Asphodelus microcarpus*, vokser tæt i Malpais de la Corona, f.eks. i Las Brenas, en skrænt som er benyttet til landbrug og som delvist er bevokset med vin - og *Opuntia*kulturer. Set fra vores side er ukrudtet også smukt, eksempelvis de robuste, rosarøde *Verbena* sp. i de højere liggende *Opuntia*marker ved Torrecilla del Domingo.

Det tilgrænsende højplateau mellem Monte Corona og Mirador del Rio er bevokset med græsarter og mange *Echium lancerottense*, *Oxalis pes-caprae*, *Limonium puberulum*, *L. bourgeai* (*Plumbaginaceae*), krybende *Fagonia albiflora* (*Zygophyllaceae*), gule *Lotus glaucus* og *L. lancerottensis* (*Papilionaceae*), fjernt fra dem vokser den lignende *Kickxia heterophylla* (*Scropulariaceae*), og den hvidblomstrende *Lobularia canariensis* ssp. *marginata* (*Cruciferae*) - et blomstertæppe i maj. På den østlige del af øen er Barranco del Teneguime meget interessant, en fugtigere dal, der ligger ovenfor Guatiza og kun er tilgængelig til fods, og hvis øvre del ligner det før beskrevne område ovenfor Haria.

Euphorbia balsamifera, som er kendt på alle de Kanariske øer, er også hyppigt forekommende på Lanzarote, for det meste i de lavere dele af

På den østlige del af Lanzarote tager *E. obtusifolia* og *Kleinia neriifolia* igen over, i de højere områder af Malpais de la Corona på de stærkt tilgroede 3000 år gamle lavaområder. Man kan en sjælden gang også finde små *Asclepiadaceae* *Caralluma burchardii* som underbevoksning. De forekommer oftere i Marokko, og en sjælden gang kan

Malpais de la Corona og i den sydligste del af øen ved Punta del Pechiguera, hvor der findes meget flade og indtil 3 m brede buske. Den konstante vind former de højsukkulente superbonsai på sletten, ligesom den former de helt flade halophytter med faste pælerødder, *Aizoon canariense* (Aizoaceae) og *Launaea arborescens*.

De fladeste *E. balsamifera*, jeg har set, er måske de 3 på den nordvestlige klippevæg, som ligger direkte i vinden, og befinder sig over havet under vejen til El Golfo, en grøn vulkansk lagune i et kæmpekrater, der er halvvejs sunket i havet. Dens eroderede vægge er også et af vindens vidunderlige kunstværker, den vind der ellers er mere end ubehagelig.

På den nordlige lavakyst kan man se en halv-sukkulent halophyt *Zygophyllum fontanesii*. Jeg dyrkede med held denne sølvagtige bonsai i drivhuset i fint hvidt sand - det kommer altså ikke an på farven, men på det humusløse substrats vandgennemtrængelighed. Sandkysten ved La Caleta ser helt anderledes ud med de flere meter høje klitter med "huer" af *Traganum moquinii* (Chenopodiaceae), der sender hilsner som budbringere fra Kap Verde. *Euphorbia paralias* hjælper også med at fastholde områderne mellem klitterne med sine rødder, der vokser dybt i sandet. Her er den vindblæste nordvestkyst stadig temmelig sikker i forhold til turisterne, ellers ville de 20 - 30 cm *Euphorbiaskud* ikke være der længere. Denne art vokser desuden også i Middelhavsområdet, i øhavet ved Madeira og på de andre Kanariske øer, undtagen La Palma og El Hierro.

Der mangler stadig 2 klassiske endemiske planter fra de Kanariske øer. På Lanzarote findes der enkelteildvoksende palmepopulationer af *Phoenix canariensis* i Harias fugtige og frugtbare dal. Drageblodstræet *Dracaena draco* findes kun plantet af mennesker. Man finder kun omkring 20 gamle eksemplarer ved kirkerne, f.eks. i Femes eller Tinajo. Det måske største træ stod ved Finca La Florida i øens centrale, højt-

Pulicaria canariensis, en behåret sukkulent fra Asteraceae-slægten, Guinate.

liggende dal. Ejeren beskyttede de modnende frugstande med store sække. Jeg kunne bedst lide det tykstammede og lavt forgrenede drageblodstræ over den lille kirke i La Geria. Der voksede den måske på grænsen af sin arts kunnen, midt imellem de uendelige vinbjerges slugter og de små vulkaner, i det sorte, varme sand. Vinen tåler altså mere end et drageblodstræ. Skulle man komme til Lanzarote og være interesseret i slægten *Vitaceae* i flydende form, så anbefaler jeg at rette opmærksomheden mod de aromatiske sorter Moscatel og Malvasia. Vinen fra Lanzarote bliver kun eksporteret indenfor de Kanariske øer. Rejsen behøver altså ikke kun at ske på grund af lava og lav.

Litteratur:

Hansen, A. og P. Sunding: "Flora of Macaronesia. Checklist of vascular plants." i Sommerfeltia, Vol. 17, Oslo 1993, 4. edition.
Hohenseter, A. Og W. Wells: Exkursionsflora für die Kanarischen Inseln, Stuttgart 1993.
Richter, W: "Reisebericht Tabaiba-Gärten auf Lanzarote" i: KuaS 44 (12) 1993, side 256 - 257.

Bus-tur: Tyskland - Holland

Kristi Himmelfartsferien den 17. maj - 20. maj 2007

Efter flere opfordringer arrangerer **Sjællandskredsen** atter den efterhånden traditionelle indkøbstur. Turen starter ved **Københavns Hovedbanegård** den **17. maj kl. 7.00**, hvor en bus opsamler de første deltagere. De øvrige bliver taget op passende steder på vejen (over **Fyn**) ned mod grænsen til **Tyskland**. For at turen kan gennemføres skal vi være **minimum 30 personer og maksimum 39**.

Besøger den **18. maj: SPECKS, EDEN, KATZE og LAKERVELD**

Besøger den **19. maj: GROOTSCHOLTEN, VIJVERBERG (ny) og HOOGVLIET**

Turen koster **2500 DKK**. Beløbet dækker bustransport fra **Københavns Hovedbanegård**, 3 hotelovernatninger incl. morgenmad samt rigtig god aftensmad.

Hjemkomst København's Hovedbanegård søndag den 20. maj kl. ca. 21.30

Prisen for svenskere er **3000 SEK.**, for nordmænd pt. **2700 NOK**. Beløbet kan indbetales af 3 gange: den 15. februar, 15. marts, og 15. april eller hele beløbet senest den 15. april.

NKS - Sjællandskredsen v/kasserer Per Rønkel, giro 5205913;

for Sveriges vedkommende NKS - postgiro: 76 07 72- 4 og for

Norge: NKS - konto-nr: 7877.08.13734, Den norske Bank.

Husk at skrive „kaktustur” på indbetalingskortet.

*Tilmelding til: Hans Dall, Lærkehøj 37, 2605, Brøndby, Danmark, tlf. (+45) 4396 1147 eller E-mail: annihans@get2net.dk senest den **12. februar 2007**. Udførligt program med omtale af gartnerierne samt dagenes tidsskema tilsendes medio april.*

Venlig hilsen fra arrangørerne: Peter Brandt Pedersen, Per Rønkel og Hans Dall

Et lille billedudvalg fra kaktustur 2005. 1. Eden Plants. 2. Hans og buschauffør. 3. Plan-tejagt hos Hoogvliet. 4. Afrejsedag fra byen Made. 5. Hele selskabet foran Groothscholten.

Mogens Madsen 70 år

I 2004 stod vi og manglede en formand for foreningen. Ingen var helt vilde efter jobbet. Men som Mogens sagde, så skulle vi jo have en sådan. Med andre ord han meldte sig.

Sygdom er hver mands herre, så hans periode blev kort. Inden sin formandsperiode havde Mogens arrangeret årsmøder af meget høj standard.

Undertegnede har kendt Mogens i rigtig mange år, så jeg kan med belæg sige, at det er en farverig herre i sprog og handling. Men det kommer fra et rent hjerte. I den første tid jeg kendte ham, havde han kun orkidéer. Med tiden blev det en flot sukkulentsamling, der dominerede.

At besøge ham og Inger er altid en oplevelse af skiftende karakter og indhold. Emuer, præriehunde, forskellige slags egn, kænguruer, heste, hunde, skildpadder og rigtig

mange andre krybdyr, gnavere og så alt hvad jeg i skrivende stund ikke lige kan huske, ja det kunne/kan den besøgende møde.

Helbredet fik desværre et grimt dyk i år, men han skulle være ovenpå igen.

Derfor på hele foreningens vegne et

**S T O R T
TILLYKKE**
med tilbagevirkende kraft.

Peter Brandt
Pedersen

M E D D E L E L S E R

• NKS KREDSE •

Redaktøren har ikke modtaget nogle indlæg fra de lokale kredse, så I bedes kontakte kredsformændene ang. møder i starten af 2007.

• FLYTNING •

Kære alle medlemmer i NKS.

Det ville være en stor hjælp for sekretæren (samt hans kone), hvis I ville melde flytning direkte til os eller kassereren.

Efter hver bladudsendelse kommer der flere blade retur, enten med ukendt adresse eller hvor der er klæbet flytteetikette på. Er der en ny adresse, sørger vi selvfølgelig for at du får bladet tilsendt, men det koster ekstra hver gang - og de penge kunne vi godt tænke os at bruge på noget sjovere i foreningen.

Kontakt os enten via mail, tlf. eller pr. brev, så du ikke skal vente længere på bladet end højst nødvendigt.

Venlig hilsen

Michael Nielsen - sekretær

Ellen Christensen - redaktør

• HILSEN •

Alle i Nordisk Kaktus Selskab ønskes en rigtig **glædelig jul, samt et godt nytår.**

Kaktusjulehilsner

Hanna - Pia og Michael

• HJEMMESIDE •

Bestyrelsen arbejder stadig med at finde en webmaster. Der er kommet nogle emner, men der er endnu ikke kommet en afgørelse om hvem det bliver.

Vi holder jer selvfølgelig underrettet og håber at have nyt i aprilnummeret.

Bestyrelsen

• ÅRSMØDE 2007 •

Der er ikke på nuværende tidspunkt fastsat en dato for næste ÅRSMØDE, ej heller hvor det skal finde sted.

Men ingen grund til panik - der bliver et ÅRSMØDE, det vil I kunne læse mere om i aprilnummeret.

Red.

CN-TRENDPLANTS

Usædvanlige planter med en spændende historie til stue, have eller drivhus.

Besøg vores hjemmeside.

CN-TrendPlants

5700 Svendborg

Mail: cn-trendplants@mail.dk

www.sitecenter.dk/cn-trendplants

Vi åbner igen d. 1. april 2007

Tidligere årgange af KAKTUS

kan købes ved henvendelse til:

Thorkild Alnor Nielsen

Langenæs Allé 26, 2.sal tv.

DK-8000 Århus C.

Betaling: check eller på giro nr. 2 940 744

Pris: 10 kr pr. nummer + porto.

Følgende årgange er udsolgt: 1-2-3-4-5,8-9,11-12-13-14,16

BuyCacti.com

Den 1 April startar vi försäljning av kaktusar & andra suckulenter via Internet. Besök vår Hemsida. Bra kvalitét till bra pris. Här finns Webshop, Forum, Fotogalleri, Quiz med vinst.

<http://www.buycacti.com>

Mail: info@buycacti.com

Som NKS-medlem får du givetvis rabatt.

Ange kod: EKVRA-1890 vid köp innan 30/6 2006.

KAKTUSFRÖN !

Årets lista med ca 2000 spännande sorter väntar på dig! Några har världspremiär! Som vanligt massor av Eriosyce, Lobivia, Rebutia & Sulcorebutia men även en hel del suckulenter. Dessutom inspirerande böcker, etiketter, krukor, miniväxthus m m.

Kontakta oss för katalog alt. beställ direkt från vår hemsida!

Mats Winberg

SuccSeed

Valsängsvägen 24

SE-633 69 SKÖGSTORP

Sweden

Email: succseed@succseed.com

Web: <http://www.succseed.com>

Postfach 1107 D/71385 Kernen
Tel. 07151 41 891 Fax 07151 467 28
email: Uhlig-kakteen@t-online.de

42 år

Kaktus og andre sukkulenter

- mere end 2000 arter sjældne planter og frø
- verdensomspændende forsendelser
- skriv efter listen mod betaling af 2 internationale svarkuponer
- besøgende - også i grupper - er velkomne
- løbende tilbuds-supplementer
- detail- og engroshandel

HAR DU PRØVET AT DYRKE ORCHIDEER?

Er du interesseret? Få et gratis prøvenummer af vort medlemsblad "Orkideer", der udkommer 6 gange årligt. Kontakt kasseren nedenfor

DANSK ORCHIDE KLUB

V/ Bente Nielsen, Sømadevej 6,
DK-6430 Nordborg. Tlf/Fax: 74 45 09 24
e-mail: bente_kaj@mail.dk
www.orkideer.dk

Vi har mere end 1000 forskellige sukkulenter: Agave, Euphorbia, Haworthia, Pachypodium, Sansevieria, caudexplanter og levende sten etc. Mange forskellige streptocarpus. Mange stauder og usædvanlige sommerblomster til haven.

Vi holder åbent første søndag i hver måned kl.
9.00 - 17.00

Gartneriet Klejsbro

Bjerrevej 431 - 7130 Juelsminde.
Tlf. 75 68 51 65

CACTUS, SUCCULENT AND CAUDICIFORM PLANT SEEDS

Listing free

Doug and Vivi Rowland
200 Spring Road, Kempston,
Bedford, England MK42 8ND

TEL/FAX 01234 358970

<http://cactus-mall.com/rowland/index.html>

RICHTER SUKKULENTEN

Postfach 110411, D-93017 Regensburg,
e-mail: richtersukk@aol.com

VINTERHÅRDE KAKTUS Med kendt oprindelse:

- Sclerocactus, Pediocactus, Echinocactus, Escobaria, US-Opuntia, Agaver, Yucca, Sedum, Sukkulenter
- Austro-, Ptero- og Tephro-cactus
- Mexikanske sjældenheder

Bøger: Richter (2005): CHOLLA (D/Ital.) 80 sider, 105 fotos

- Cylindro-, Coryno- og Micropuntia i USA 10 Euro
Hochstätter(2005):The Genus Sclerocactus(engl./D) 120 Euro
Zachar (2004): The Genus Turbinicarpus (engl) 50 Euro

Plantenlisten fornyes hvert halve år

Priser fra 1 Euro

Forsendelse siden 1992. Kun portoomkostninger

Planteliste sendes mod 1 international svarkupon

Vallensbæk Kaktusgartneri

Kom og se vore mange forskellige kaktus og sukkulenter. Kig forbi på adressen: **Vejlegårdsvvej 99, Vallensbæk**, eller ring i forvejen på tlf: 43 62 72 26.

E-mail: Falle@post1.dknet.dk.
Hjemmeside:

www.sitecenter.dk/kaktusgartneriet

Wermland desertplants

Stort sortiment av sällsynta kaktusar till rimliga priser.

Oroya, Hawortia, Copiapoa, Epiphyllum, Astrophytum och Lophophoras alla varianter.

Stora rötter = bra kvalitet

Wermland desertplants

Järnbruksg. 7

S - 662 50 Svanskog

Tel 0046 532 30473

E-mail: info@wermlanddesertplants.se

Hemsida: www.wermlanddesertplants.se

~~Afsender:
Michael Nielsen
Løvsangervej 9
5700 Svendborg~~

Ceraria namaquensis i Botanisk Haves kaktus- og sukkulenthus
åben for alle offentlige besøgende. Foto: Hans Dall

Indholdsfortegnelse for “KAKTUS og andre SUKKULENTER” nr. 1/07

NKS medlemmers egne planter - <i>Martin Tversted</i>	side 3
Homo semperludens IXX - <i>Peter Brandt Pedersen</i>	side 4
NKS Frøliste 2007 - <i>Peter Brandt Pedersen</i>	side 6
Endemiske sukkulenter på Lancerote - <i>Dipl. Ing. Ivana Richter</i>	side 11
Bus-tur Tyskland - Holland - <i>Hans Dall</i>	side 19
Mogens Madsen 70 år - <i>Peter Brandt Pedersen</i>	side 20
Meddelelser.....	side 21